

EESTI KEELE ÜLERIIGILINE TASEMETÖÖ 2008 KORRALDUS- JA HINDAMISJUHEND

Ülesanne A6/B5. Poolita alla joonitud sõnad kõikidest kohtadest, kust on lubatud. Poolituskohad märgi püstkriipsuga. Iga kõikidest lubatud kohtadest õigesti poolitatud sõna annab 0,5 punkti. Vigaselt, valesti või vaid osast kohtadest poolitatud sõna annab 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 7 punkti.

Rähn tegi vana **haa/va** otsas **se/pist**. **Se/pa/pa/ja lä/he/dal** istus vint ja **vi/lis/tas** igavuse pärast. Vilistas nii **kaua**, et **en/dal/gi taht/mi/ne** täis sai. Lendas **siis** rähni juurde ja ütles: „Kuule, rähn, mis sa tühja **taod**, tule parem minuga võidu vilistama!” „Mul vile kodus **pois/te** käes. Mine pesa juurde, küll nemad vilistavad!” **põ/ris/tas** rähn ja lendas **järg/mi/se** puu peale.

(H. Jõgisalu „Käopoja tänu”)

Ülesanne A7/B7. Kirjuta lünka i, j, ij või jj. Iga õigesti täidetud lünk annab 0,5 punkti, valesti täidetud lünk 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 5 punkti.

1. Õpilased sõitsid kevadel **ekskursioonile**.
2. **Reisijate** hulgas olid ka kunstnik ning **geograafia** õpetaja.
3. Kaasa sõitsid muusikud ja **rahvatantsijad**.
4. Raudteejaama puhveti **müüjalt** osteti kaasa sooje **saiu**.
5. Kohtuti **preemia** saanud abiturientidega.
6. **Laial** sõiduteel oli **jalakäijate** ülekäigurada.
7. Väike poiss kukkus **ojja** ning hüüdis möödujaid appi.

Ülesanne A8/B6. Tõmba õigele tähendusele joon alla. Iga õige vastus annab 1 punkti, vale vastus 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 5 punkti.

Ortograafia – **õigekirjutus**.

Illustratsioon – **teksti selgitav joonis**.

Stsenaarium – **filmi sündmustiku kirjeldus**.

Traagiline – **kurblooline**.

Arhitektuur – **ehituskunst**.

Ülesanne A9/B3. Kirjuta jämedalt trükitud sõnad kas kokku, lahku või sidekriipsuga. Sõnade kokkukirjutamisel kasuta kaarekest. Iga õige lahendus annab 0,5 punkti, vigane või vale lahendus 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 10 punkti.

1. Lugesin suure huviga romaani „**Viieteistkümnendaastane kapten**”.
2. **Aprillikuu** hommikud on jahedad ning tuulised.
3. **Kuu-uuriija/kuuuuriija** amet on väga põnev.
4. Eesti **rahvuslill** on **rukkilill**.
5. **Eesti keele õpik** on kollaste kaantega.
6. Hommikul sõin **mannaputru** ning jõin sooja kakaod.
7. Täna õpime tundma erinevaid **taime- ja loomaliike**.
8. **Uuele klassitahvile** oli hea kirjutada **vigade parandust**.
9. Minu **klassiõde** suvitab **Muhu saarel**.
10. **Aedmaasikad** olid pandud **papptopsikutesse**, et neid oleks mugavam süüa.
11. **Laualamp** peab andma piisavalt valgust.
12. Pontu luusis **külavaheteel**, nuusutas põõsaid ja tegi igas kohas asja.
13. **Peremees** maksis kalade eest **hõberahaga**.
14. **Südasuvel** võib **põlismetsas** kohata reinuvaderit.

LISAÜLESANNE. Ülesanne on mõeldud õpilastele, kellel jääb tasemetöö lahendamisest aega üle. Ülesannet ei hinnata ega arvestata tasemetöö osana. Ülesande lahendamise tulemustest teeb kokkuvõtte õpetaja, kes kiidab tublimaid ning toob näiteid, milliseid sõnakette õpilased moodustasid.

TASEMETÖÖ EESMÄRK

Tasemetöö eesmärk on hinnata II kooliastme õpilaste eesti keele õpitulemuste saavutatust.

Tasemetööga kontrollitakse õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust (ülesanded A1/B1); eesti kirjanike tundmist (A2/B9); funktsionaalset lugemisoskust, muistendi ja sünonüümi tundmist (A3/B8); tegusõnade pööramist (A4/B2); lausete kirjavahemärgistamist (A5/B4); sõnade poolitamist (A6/B5); täheortograafiat (A7/B7); keele, kirjanduse ja kunstiga seotud oluliste mõistete tundmist (A8/B6); kokku- ja lahkukirjutamist (A9/B3); üldoskusi, nagu iseseisvat tööd tekstiga ning olulise teabe leidmist ja eristamist (A1/B1, A3/B8). Tasemetöö on koostatud kahes variandis, mis erinevad teineteisest ülesannete järjestusel.

TASEMETÖÖ KORRALDAMINE

- Õpetaja tutvub tasemetöö ning selle korraldamise ja hindamise juhendiga üks tund enne tasemetöö algust.
- Tasemetöö kestab ühe õppetunni ehk 45 minutit. Selle aja hulka ei arvestata õpilaste juhendamist.
- Õpilane kirjutab õpetaja juhendamisel enda ja oma kooli andmed töö päisesse.
- Ühiselt tutvutakse tasemetööga: töös on 9 kohustuslikku ja 1 lisaülesanne.
- Õpetajal on õigus vajadusel selgitada õpilasele ülesannete tööjuhendeid.
- Kui töö on alanud, ei tohi õpetaja õpilast sisulistes küsimustes aidata.
- Kuulamisülesande lahendab õpilane õpetaja ette loetud teksti alusel. Õpetaja loeb teksti ette kaks korda, mille järel alustavad õpilased ülesande lahendamist. Enne teksti ettelugemist palub õpetaja õpilastel vastava ülesande üle vaadata.
- Järgmised ülesanded lahendab õpilane vaid tasemetöö teksti alusel. Kui üks ülesanne on valmis, alustab õpilane järgmise täitmist, ootamata korraldust. Tasemetöö lahendamise ajal ei tohi õpetaja selgitusi jagada.
- Õpetaja teavitab õpilasi, et lisaülesannet võib lahendada hakata siis, kui kohustuslikud ülesanded on lahendatud ja kontrollitud, ning selle lahendamine ei mõjuta tasemetöö hinnet.
- Tunni lõpus korjatakse tööd kõigilt õpilastelt korraga ära.
- Õpetaja tagab, et õpilased lahendavad tasemetöö iseseisvalt.

PARANDAMINE JA HINDAMINE

Töö esilehele märgib õpetaja õpilase kolme õppeveerandi hinded, tasemetöö punktisumma ja hinde ning vabale reale täiendava teabe õpilase õpingute kohta (on parandusõppel, saab logopeedilist ravi, õpib individuaalse õppekava alusel, kodune keel erineb kooli õppekeelest).

Õpetaja hindab töid hindamisvõtme põhjal, märkides õpetajaveeru lahtritesse iga üksiku vastuse eest saadud punktide arvu (2; 1; 0,5 või 0). Ülesande eest saadud punktide arvu kirjutab õpetaja selleks ette nähtud ülemisse lahtrisse iga ülesande juures.

Tasemetöö lõpptulemus ümardatakse täisarvuliseks. Kui õpilane kogus näiteks tasemetööga 68,5 punkti, siis on tema töö lõpptulemus 69 punkti.

PUNKTIDE VASTAVUS HINNETELE

Hindamisel võetakse aluseks 10. augusti 2005. a haridus- ja teadusministri määruse nr 24 „Õpilaste hindamise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise alused, tingimused ja kord” § 6.

72–80 punkti – (90–100%) – hinne „5”
56–71 punkti – (70–89%) – hinne „4”
36–55 punkti – (45–69%) – hinne „3”
16–35 punkti – (20–44%) – hinne „2”
0–15 punkti – (0–19%) – hinne „1”

Tasemetöö hinnet arvestatakse veerandihinde väljapanemisel arvestusliku hindena.

VAEGKIRJUTAJA TASEMETÖÖ HINDAMINE

Vaegkirjutaja tasemetööd hinnatakse diferentseeritult, kui ta saab regulaarset logopeedilist ravi või kui õpetaja töötab temaga logopeedi nõuannete järgi individuaalselt. Tasemetöö diferentseeritud hindamisel arvestatakse düsgraafia omaseid spetsiifilisi vigu vealiikide järgi. Ühte liiki vead arvestatakse ühe veana.

Püsiva kirjaliku kõne puudega õpilase diferentseeritult hinnatud tasemetööle kirjutatakse märged „Hinnatud diferentseeritult”.

LISAÜLESANDE PARANDAMINE

Lisaülesande lahendamine ei ole õpilasele kohustuslik ning see ei mõjuta tasemetöö hinnet.

Võti

Ülesanne A1/B1.

Ülesandega kontrollitakse õpilaste funktsionaalset kuulamisoskust. Iga õige vastus annab 1–2 punkti, vale vastus 0 punkti. **Parandamisel tuleb hinnata vastuste sisulist õigsust, arvestades samas õpilaste sõnastuse eripäraga.** Õigekirjavigu selle ülesande lahendamisel ei arvestata, sest ülesandega kontrollitakse vaid funktsionaalset kuulamisoskust. Kokku on võimalik ülesande eest saada 15 punkti.

1. Mitu korda päevas näitab kell õiget aega? **Kell näitab õiget aega üks kord päevas.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
2. Keda nimetatakse luuletuses ajalinnuks? **Luuletuses nimetatakse ajalinnuks kellakägu/kägu.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
3. Keda nimetatakse luuletuses ajaloomaks? **Luuletuses nimetatakse ajaloomaks seinakella/kella.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
4. Mis värvi on seinakella pommid? **Seinakella pommid on kullakarva/kullavärvi/kuldsed.** Õigeks lugeda ka vastus kuldkollased/kollased. Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
5. Miks kell ei tööta? **Kell ei tööta sellepärast, et on katki / et on vedru välja visanud.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
6. Nimeta 2 põhjust, miks laps ei saa seinakella parandada. **Laps ei saa seinakella parandada, sest ta ei ulata (on väike) ega oska.** Kumbki õige vastus annab 1 punkti, vale vastus 0 punkti. Kokku on võimalik selle ülesande eest saada 2 punkti.
7. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Luuletuse teema on „aeg kulgeb omasoodu”.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
8. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Luuletus on kurvameelne.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
9. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Luuletuse mõtet saab väljendada vanasõnaga „Aeg kõik asjad parandab”.** Õige vastus 2 punkti, vale vastus 0 punkti.
10. Selgita kahte moodi väljendi „viskas vedru välja” tähendust. **Viskas vedru välja tähendab, et a) suri ära; b) läks katki / jäi seisma.** Kumbki õige vastus annab 1 punkti, vale vastus 0 punkti. Kokku on võimalik selle ülesande eest saada 2 punkti.
11. Mis probleemist luuletus räägib? **Luuletus räägib sellest, et kell on läinud katki ning laps on liiga väike ega oska seda ära parandada.** Õige vastus 2 punkti, poolik vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.

Ülesanne A2/B9. Tõmba eesti kirjanike nimedele joon alla. Iga õige vastus annab 0,5 punkti, vale vastus 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande eest saada 5 punkti.

NB! Kui õpilane on eesti kirjaniku nime õigesti ära tundnud, siis hindaja kirjutab vastavasse lahtrisse 0,5 punkti. Kui õpilane on joone alla tõmmanud valele nimele, siis tuleb vastavasse lahtrisse kirjutada 0 punkti. Muud lahtrid jäävad selle ülesande hindamisel täitmata.

Hans Christian Andersen, Friedrich Reinhold Kreutzwald, Jaan Rannap, Erika Salumäe, Astrid Lindgren, Leelo Tungal, Tiia Toomet, Jules Verne, Andrus Ansip, Jaan Kross, Mark Twain, Aino Pervik, Rudyard Kipling, Gerd Kanter, Jaanus Vaiksoo, Jüri Parijõgi, Daniel Defoe, Koit Toome, Selma Lagerlöf, Andrus Kivirähk, Erki Nool, Silvia Truu.

Ülesanne A3/B8. Ülesandega kontrollitakse funktsionaalset lugemisoskust, muistendi ja sünonüümi tundmist.

Parandamisel tuleb hinnata vastuste sisulist õigsust, arvestades samas õpilaste sõnastuse eripäraga.

Õigekirjavigu selle ülesande lahendamisel ei arvestata, sest ülesandega kontrollitakse vaid funktsionaalset lugemisoskust. Kokku on võimalik ülesande eest saada 15 punkti.

1. Leia tekstist Vanapagana sünonüüm. **Vanapagana sünonüüm on Vanapoiss.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
2. Mida tegi Vanapagan sellel ajal, kui Tõll teda liivaga tabas? Tõmba õigele vastusele joon alla. **Vanapagan lesis.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
3. Selgita, kuidas tekkisid Muhu-, Hiiu- ja Saaremaa.
- Suits ja ving läks mäes puhkavale Vanapaganale ninna ning ajas ta aevastama. Vanapagana aevastuse läbi kõrgele paisatud tulelondid ja leegid kukkusid üle väina maha. Kuhu tuli maha langes, sealt põles maa ära ja meri asus asemele. Nii tekkisidki kolm saart: Saare-, Muhu- ja Hiiumaa.** Sisult õige vastus 2 punkti, vale vastus 0 punkti. Pooliku vastuse eest saab õpilane 1 punkti. Õigeks vastuseks piisab, kui on kirjutatud, et kolm saart tekkisid Vanapagana aevastamise tagajärjel õhku paiskunud tulelontide ja leekide tõttu, kui need maha langesid.
4. Mis oleks Kiireste mäe nimi tänapäevases keeles? **Kiireste mäe nimi oleks tänapäevases keeles Tulesädemete mägi. Õigeks lugeda ka Sädemete mägi.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
5. Kelle tegevuse tagajärjel tekkis Naissaar? **Naissaar tekkis Suure Tõllu poja tegevuse tagajärjel.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
6. Põhjenda, kas Vanapagan ja Suur Tõll olid sõbrad. **Vanapagan ja Suur Tõll ei olnud sõbrad, sest nende vahel oli alati tüli, kuna Tõll ei lasknud Vanapaganat kunagi oma tumedaid toimetusi läbi viia.** Põhjendusega õige vastus 2 punkti, vale vastus 0 punkti. Pooliku vastuse eest saab õpilane 1 punkti.
7. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Selle rahvajutu puhul on tegemist muistendiga.** Õige vastus 2 punkti, vale vastus 0 punkti.
8. Tõmba õigele vastusele joon alla. **See rahvajutt on seotud Lääne-Eestiga.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
9. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Selle rahvajutu ülesanne on seletada maismaavormide tekkimist.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
10. Tõmba õigele vastusele joon alla. **Vanapagana kohta ei saa infot „Võõrsõnade leksikonist”.** Õige vastus 1 punkt, vale vastus 0 punkti.
11. Seleta tekstist lähtudes, mida tähendavad järgmised väljendid. Selgita väljendites mõlema sõna tähendust. kadunud kaasa – **surunud abikaasa / surunud (abielu)naine või (abielu)mees** tumedad toimetused – **kurjad, halvad, kahtlased vms tegemised, askeldused vms** Kumbki õige vastus annab 1 punkti, vale vastus 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande eest saada 2 punkti.

Ülesanne A4/B2. Pane tegusõnad õigesse vormi. Iga õigesti täidetud lünk annab 1 punkti, vigaselt või valesti täidetud lünk annab 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 10 punkti.

1. Sander ei taha **süüa**.
2. Mehed **kandsid** kaevust vett ning naised tulid neile appi.
3. Täna **hakatakse** koristama, sest kõik **tahavad** õppida puhtas klassiruumis.
4. Juku **läks** hambaarsti juurde, sest valutav hammas tuli välja **tõmmata**.
5. Aias **töötati** hilise õhtuni.
6. Vanaisa ja Martin **püüavad** järvel kala.
7. Meie klassis **aidatakse** üksteist alati.
8. Pärast tunde **jätsid** õpilased õpetajaga hüvasti.

Ülesanne A5/B4. Pane koma, kuhu vaja. Iga õigesti kirjavahemärgistatud lause annab 1 punkti, vigaselt või valesti kirjavahemärgistatud lause annab 0 punkti. Kokku on võimalik ülesande lahendamise eest saada 8 punkti.

1. Kui üks hing on väga suur, võib see olla ka väga tühi.
2. Tea, et kui sinu vanker on lõplikult kraavis, siis oled seda kas või pisutki ise tagant tõuganud.
3. Eriliselt arg on see, kes ei julge teistest erineda.
4. Nii argus kui ka julgus on tegude halvad põhjused.
5. Kavalus on elutarkuse laps, aga ta ei taha oma vanemaid tunnistada.
6. Saatuse juhuste rida, millest osa on sinu enese teod.
7. Armastust ega lugupidamist ei saa ühegi seadusega peale sundida, vaid need tuleb ära teenida.
8. Elu on võlg, kuid see ei jää kunagi maksmata.